

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Referuntur sententiæ, & vera eligitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

ri, aut conservari possit? Ut autem omnis aequivo-
catio tollatur, & status hujus difficultatis,
quæ, ut re edicunt Salmanticenses, non est
tam de re, quam de modo loquendi, clarè per-
cipiatur.

Diligenter advertendum est, aliud esse vir-
tutem aliquam esse veram, & aliud esse perfe-
ctam: tunc enim virtus aliqua vera dici potest,
quando habet quiddam requiritur ad ejus es-
senciam, & omnia prædicata essentialia sibi de-
bita: tunc vero perfecta & virtus simpliciter
appellatur, cum habet omnia ad suam perfectio-
nem & statum connaturalem requisita. Hoc
præmissis, sit

§. I.

Referuntur sententiæ, & vera eliguntur.

43. Circa propositam difficultatem duæ sunt ex-
tremæ sententiæ, & alia media. Scotus e-
nim in 3. dist. 36. quæst. 1. docet non solum
veras, sed etiam perfectas virtutes posse sine
charitate reperiri, quamvis non sint ita perfe-
ctæ sicut illæ, quæ cum charitate reperiuntur.
Janfenitæ vero in alio extremo positi, negant
veras & propriè dictas virtutes posse sine chari-
tate reperiri. Quam opinionem amplectitur eti-
am Joannes à S. Thoma hic disp. 7. art. 7. ubi do-
cet virtutes acquisitas destrui quoad essentialiam
indirectè, & consequenter ad destructionem
charitatis, quia tollitur conversio ad Deum, ne-
dum ut finem supernaturalem, sed etiam ut na-
turalem, sine qua nulla vera virtus subsistere
potest. Pro explicatione mediæ & veræ sen-
tentia:

Dico primo, acquiri posse veras virtutes, aut
acquisitas conservari sine charitate.

44. Probatum primò ex D. Thoma hic quæst. 65.
art. 2. in corp. ubi sic ait: *Virtutes morales, prout
sunt operativa boni in ordine ad finem, qui non ex-
cedit facultatem naturalem hominis, possunt per opera
humana acquiri; & sic acquisita sine charitate esse
possunt, sicut fuerunt in multis Gentibus.* Quibus
verbis utrumque asserit, & quòd virtutes natu-
rales possunt acquiri sine charitate (quomodo
fuerunt à Gentibus acquisitæ) & quòd possunt
sine charitate conservari.

45. Probatum secundò: Philosophi Ethnici, ut Ari-
stoteles, Plato, & alij, quibus nihil supernatura-
lium innotuit, agnoverunt veras & proprias vir-
tutes morales, earumque essentialiam & prædica-
ta quidditativa descripserunt: Ergo virtutes
morales, quantum ad suam essentialiam & prædi-
cata quidditativa, à charitate non dependent;
subindeque sine illa acquiri & conservari possunt.

46. Probatum tertio: Nihil est quo per ablatio-
nem charitatis destruantur virtutes morales
pluribus actibus acquisitæ à justo in statu gra-
tiæ, quia non dependent à charitate, nisi solum
quoad ordinem in finem supernaturalem, qui
non est de ipsarum essentialia, sed perfectio quæ-
dam eis per accidens superaddita ex vi imperij
charitatis; & aliunde habitus acquisiti pluribus
actibus, non destruantur totaliter unico actu
contrario: Ergo virtutes acquisitæ in statu gra-
tiæ possunt deficere gratiâ adhuc remanere
quoad essentialiam.

Quòd vero possint sine gratiâ & charitate ac-
quiri, ex eo ostenditur, quòd existens in peccato
mortali non semper malè operatur, sed mul-
tociens potest se benè moraliter exercere circa

Tom. III.

A¹ materias virtutum moralium, putà moderando
passiones, &c. Ergo potest per hujusmodi
exercitium acquirere habitus inclinantes ad si-
miles actus, qui cum respiciant determinatè bo-
num, habebunt veram virtutis essentialiam, quæ
in hoc consistit, quòd sit inclinatio ad bonum
determinatè.

Dico secundò, nullam virtutem simpliciter,
& perfectè talem acquiri, aut conservari posse
sine charitate.

Probatum primò: Virtus perfecta non potest
esse sine perfecta prudentia: Sed perfecta pru-
dentia non manet ablata charitate per pecca-
tum: Ergo nec perfecta virtus. Major patet,
Minor probatur. Prudentia corrumpitur per
peccatum, & quamvis non destruat totaliter
per quodcumque peccatum, benè tamen ex par-
te, quatenus appetitus malè disponitur circa fi-
nes virtutum moralium, quæ malà dispositione
existente non potest esse firmum & rectum ju-
diciu de agendis in omni eventu: Ergo per-
fecta prudentia non manet ablata charitate per
peccatum.

B¹ Probatum secundò: Perfecta virtus non stat
cum facilitate ad peccandum: Sed hoc ipso
quòd aliquis labitur in peccatum mortale, con-
trahit facilitatem ad peccandum; quia ut ait
Gregorius homil. 11. in Ezechiel. *Peccatum,
quod mox per penitentiam non deletur, suo pondere
trahit ad aliud.* Ergo perfecta virtus sine chari-
tate stare nequit. Major patet: quia de ratione
virtutis perfectæ est reddere opus bonum faci-
le, peccatum vero difficile.

Probatum tertio: Existens in peccato non potest
in sensu composito esse dispositus ad eligendum
medium in materia cujuslibet virtutis contra
quodcumque impedimentum; cum sit conver-
sus ad aliquid omnino contrarium alicui virtu-
ti, nempe ad objectum peccati, & finem proxi-
mum a se, puta ad delectabile tactus, aut gu-
stus: Ergo non habet virtutem perfectam & sim-
pliciter dictam.

C¹ Confirmatur amplius: Virtus perfecta facit
habentem simpliciter bonum, ut constat ex de-
finitione virtutis: Sed existens in peccato, &
carens gratiâ & charitate non potest dici sim-
pliciter bonus: Ergo carens gratiâ & charitate
virtutem perfectam habere nequit.

Ex quibus intelliges, virtutes, quæ possunt
esse in homine peccatore, quamvis retineant
essentialiam virtutis, esse tamen ita imperfectas,
ut virtutis nomen non mereantur; quia carent
ordine ad ultimum finem, tam naturalem, quam
supernaturalem, saltem ex parte operantis, &
habent potius statum dispositionis, quam habi-
tûs, cum facile sint mobiles à subjecto ob pra-
vam dispositionem appetitus; nec extenduntur
ad eligendum medium in omni eventu, & con-
tra quæcumque impediencia: quamvis, ut dixi-
mus, adhuc sint virtutes quoad essentialiam, quia
ex natura sua tendunt ad bonum, & aliunde pos-
tulant, quantum de se, habere statum habitûs,
& perfectæ virtutis.

§. II.

Solvuntur objectiones.

C¹ Contra primam conclusionem objiciunt in-
primis Adversarij varia Patrum testimo-
nia, quibus asseritur peccatores & infideles nihil

XX 2

lam